



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20934/2023
10.09.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић, Ирене Вуковић, Бранислава Босиљковића и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., кога заступа пуномоћник Милош Шаренац, адвокат из ..., против тужених Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву и ЈП „Србијашуме“ Београд, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужене Републике Србије, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 575/23 од 05.04.2023. године, у седници одржаној 10.09.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене Републике Србије, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 575/23 од 05.04.2023. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 575/23 од 05.04.2023. године и пресуда Основног суда у Краљеву П 599/2022 од 26.10.2022. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П 599/2022 од 26.10.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је према туженима да је тужилац по основу одржаја власник дела кп бр ... КО ..., у ..., пашњак седме класе, у површини од 0.05,66 ха, реалних 566/594 у Раваници, у мерама и границама ближе наведеним у том ставу изреке, што су тужени дужни признати и да тужиоцу ова пресуда послужи за упис дела кп бр ... КО ... на своје име у Служби за катастар непокретности у Краљеву. Ставом другим изреке, тужени су обавезани као солидарни дужници да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 164.800,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 575/23 од 05.04.2023. године, одбијене су као неосноване жалбе тужених и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена Република Србија је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Врховни суд је оценио да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закона), за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној, с обзиром на предмет тражене судске заштите и потребу за уједначавањем судске праксе у погледу услова за стицање права својине по основу одржаја и урачунавање времена потребног за одржај у којем су претходници држали ствар, па је на основу члана 404. став 2. ЗПП, одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужене Републике Србије основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, отац тужиоца, сада пок. ББ је у својству купца са пок. ВВ у својству продавца 30.03.1959. године, закључио уговор о купопродаји који је за предмет имао парцеле ..., ... и .. КО ..., исплатио купопродајну цену и ушао у посед наведених парцела, које су у то време биле ограђене дрвеном оградом. На наведеним парцелама су се налазиле и две старе куће – чатмаре, које су такође биле предмет уговора о купопродаји и у којима су живели тужилац, његов брат и родитељи, те су у периоду од 1975. до 1976. године, порушили старе куће и саградили нове на истим темељима. У току 2018. године, приликом изласка Службе за катастар непокретности, поводом легализације објеката, констатовано је да је у оквиру њихових парцела и предметна парцела ... која је у својини тужене Републике Србије са правом коришћења туженог ЈП „Србијашуме“ и на којој се налази помоћни објект изграђен 2008. године, тужиоца, као инвеститора. О томе је сачињен пописни лист дана 11.01.2018. године. Отац тужиоца, ББ је преминуо ..2006. године и његова заоставштина је расправљена решењем о наслеђивању Општинског суда у Краљеву О 811/06 од 17.04.2008. године, тако што су тужилац и брат ГГ, синови оставиоца, оглашени за наследнике са по једном половином на заоставштини, поред осталог и на парцелама ..., ... и ..., укупне површине 2.98,91 ха. Предметна парцела број ... КО ..., у ..., пашњак седме класе, површине 5,94 ари, шумско земљиште, уписана је као својина Републике Србије са уделом 1/1 и правом коришћења Јавног предузећа „Србијашуме“ са уделом 1/1, без терета. Наведена парцела је основним премером формирана као кп бр ... песак 5894 м2 и уписана у поседовни лист ... на име Добро села, а ревизијом из 1948. године уписана је у исти поседовни лист на име Општенародне имовине са органом управљања СО Краљево, корисник СО Краљево. Списком промена 2/69 уписана је друштвена својина на наведеној парцели у поседовном листу ... на име ДС Шумско газдинство Краљево, а затим у поступку излагања на јавни увид података премера и катастра и утврђивања права на непокретностима, поседовни лист је прешао у лист непокретности, те је кп бр ..., уписана на име Републике Србије са правом коришћења ЈП „Србијашуме“ Београд. На скици комплекса парцела, коју је сачинио вештак геодетске струке, приказан је део парцеле број ... у површини од 05,66 ари, реалиних 566/594 са мерама и границама у односу на суседне парцеле. Првостепени суд није прихватио исказ тужиоца у делу, да се на предметној парцели налази

новосаграђена кућа површине у основи 8 x 6 м, јер је у супротности са делом исказа тужиоца и пописним листом од 11.01.2018. године, да је иста коришћена као окућница и да је на њој тек 2008. године, подигнут помоћни објекат. Сведок који је у периоду од 1991. до 2010. године, радио као шумар у реону ... није се сећао да ли је двориште тужиоца било ограђено, с обзиром на протек времена, нити му је било познато на чијој парцели је изграђена кућа тужиоца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев налазећи да су испуњени услови за стицање права својине одржајем на основу члана 28. став 4, 30. и 72. Закона о основама својинско-правних односа, јер су тужилац и његов отац били савесни држаоци предметне парцеле од 1959. године, у уверењу да је отац тужиоца, уз парцеле наведене у уговору купио и предметну парцелу, с обзиром да се иста налазила у ограђеном комплексу и коришћена као окућница, а да је тужилац тек 2018. године, када је вршен попис незаконито изграђених објеката сазнао да постоји несклад између правног и фактичког стања, те да у периоду држања нису били ометани од стране трећих лица, односно овде тужених. По додатној аргументацији другостепеног суда, без значаја је чињеница да се на предметној парцели не налази кућа тужиоца, јер је иста коришћена као кућни плац у комплексу који је ограђен, с тим што је само мењан изглед, али не и положај ограде. Након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основама својинско-правних односа („Службени лист СРЈ“ број 29/96 од 26.06.1996. године) брисана је забрана стицања права својине одржајем на непокретносима у државној или друштвеној својини, па је до подношења тужбе 06.09.2018. године, протекло више од 20 година савесне државине тужиоца и његовог правног претходника, што је рок прописан чланом 28. став 4. наведеног закона за стицање права својине путем одржаја.

Према члану 28. став 4. и 5. Закона о основама својинско-правних односа, савестан држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година. Наследник постаје савестан држалац од тренутка отварања наслеђа и у случају када је оставилац био несавестан држалац, а наследник то није знао нити је могао знати, а време за одржај почиње тећи од тренутка отварања наслеђа.

Време потребно за одржај почиње тећи оног дана када је држалац ступио у државину ствари, а завршава се истеком последњег дана времена потребног за одржај. У време потребно за одржај урачунава се и време за које су претходници садашњих држалаца држали ствар као савесни и законити држаоци, односно као савесни држаоци (члан 30. став 1. и 2. закона). Државина је савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова, а савесност државине се претпоставља (члан 72. став 2. и 3. закона).

Следом наведених материјално-правних одредаба, држалац мора доказати савесност у моменту стицања државине и у моменту истека рока за одржај, а у периоду између савесност се претпоставља. Закључак о савесности држаоца не може се свести само на питање трајања државине и да ли је право својине уписано на другога у јавним књигама. Како је савесност државине доведена у питање наводима тужених, изостало је утврђење битних чињеница према конкретним околностима у којима је државина вршена, у погледу савесности држалаца, најпре правног претходника тужиоца, у контексту садржине уговора који је закључио 1959. године, односно да ли је могао

знати да ствар коју држи није његова, имајући у виду тачно наведену културу и површину земљишта у уговору, те чињеницу да се између купљених парцела и предметне парцеле налази друга парцела ... КО ... (скица геометра од септембра 2018. године у предмету), која такође није била предмет уговора о купопродаји, а да је тек 2018. године, утврђено право својине тужиоца на тој парцели према уписаним сувласницима, али по основу купопродаје (правноснажна пресуда Основног суда у Краљеву П 77/18 од 12.07.2018. године у предмету). У зависности од правилно утврђених чињеница од којих зависи закључак о савесности државине правног претходника тужиоца, зависи и правилна примена члана 28. став 5. Закона о основама својинско-правних односа, јер у случају да је оставилац био несавестан држалац, а наследник то није знао, нити је могао знати, време за одржај почиње тећи тек од тренутка отварања наслеђа. Наиме, у време потребно за одржај урачунава се само време законите и савесне, односно савесне државине по члану 30. став 2. наведеног закона. Дакле, нижестепени судови нису у потпуности разјаснили и утврдили наведене битне чињенице, од којих зависи правилна примена материјалног права о постојању услова за стицање права својине одржајем, због чега су нижестепене пресуде морале бити укинуте, а укинута је и одлука о трошковима поступка јер иста зависи од коначног исхода ове парнице. Тужени су по члану 210. ЗПП јединствени супарничари (они се сматрају као једна парнична странка), јер се због природе правног односа спор може решити само на једнак начин према свим супарничарима, тако да се дејство ревизије, као парничне радње, коју је изјавила тужена Република Србија, као супарничар односе и на туженог ЈП „Србијашуме“ Београд, који ту радњу није предузео.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић